

УДК 94 (477)

Приведа О. – ст. гр. СП-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПЕДАГОГІКА СОФІЇ РУСОВОЇ

Науковий керівник: д.і.н., доцент Криськов А.А.

Pryveda O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PEDAGOGY OF SOPHIA RUSOVA

Supervisor: Dr., Assoc. Prof. Kryskov A.

Ключові слова: педагогіка, школа

Keywords: pedagogy, school

За українську освіту боролися багато синів та дочок України, які представляли всі сфери української спільності. Серед них особливою постаттю була Софія Федорівна Русова. Софія Русова (1856-1940) – видатна діячка національно-визвольного руху, педагог, автор підручників, письменниця, літературознавець, перекладачка, автор багатьох досліджень з педагогіки, історії, засновниця Академії наук в Україні, співробітниця численних журналів і передусім великий патріот України.

Народилася Софія Федорівна Ліндфорс (дівооче прізвище Русової) 1856 р. на Чернігівщині в с. Олешня, куди із Сибіру переїхали її батьки. Мати – Ганна Жерзе була французького, а батько Федір Ліндфорс – шведського походження, обидві родини належали до кола російських аристократів. У 1908 р. разом із чоловіком С.Русова переїхала до Києва, де у 1910 р. стає співредактором педагогічного журналу «Світло». Саме в цей час С. Русова основну увагу зосереджує на проблемі творення національної системи виховання і навчання. Зі сторінок журналу вона знайомила педагогічну громадськість із здобутками світової педагогічної думки, систематично робила огляд російських педагогічних журналів, подій з учительського життя та праць відомих педагогів. Центральним питанням у вирішенні проблем школи і освіти, на думку С. Русової, є доля вчителя. Софія Федорівна вважала, що школа повинна бути національна по духу, не тільки по мові. Україна, якщо хоче стати поруч інших народів, повинна мати свідомих, активних, творчих громадян з широким поглядом на світ. Українська школа, національна по духу, повинна не тільки навчати, але, перш за все, виховувати. Вважаючи за необхідне поставити в основу виховної праці в школі культ своєї нації і Батьківщини, С. Русова наголошувала, що виховуючи не можна вбивати в дитині особистість, бо усе багатство нації в людях, в особах, усе життя її у вільному розвитку усіх здібностей її громадян. Головним завданням школи вона вважала допомогти дітям у процесі самовизначення, маючи дві мети: розвивати усі природні скарби, щоб стати людиною в найкращому розумінні і знати, яку користь принести власним життям іншим людям.

Ще минулого століття Софія Русова мала концепцію розвитку української національної школи, стверджуючи, що нація народжується коло дитячої колиски, що тільки на рідному ґрунті, серед рідної пісні й слова здатна вирости національно свідома дитина. Вона відіграла визначну роль у розвитку педагогічної освіти на Україні.